

Vakbond onmisbaar bij normalisatie

De vakbeweging stopt met deelname aan normcommissies omdat zij daarvoor niet wil betalen. De overheid zou de kosten van deelname moeten vergoeden. Helaas is dit geen reële optie, meent Henk J. de Vries.

Normalisatie is een private activiteit waarbij de overheid slechts één van de belanghebbenden is, naast anderen en niet boven anderen. De overheid hoeft normalisatie niet te financieren (afgezien van zaken die direct met wetgeving of EU- of WTO-verplichtingen samenhangen), dat doen marktpartijen gezamenlijk. Uit onderzoek blijkt dat de inbreng van 'gebruikers' (dat is het belang dat vakbonden vertegenwoordigen, namelijk van werknemers) uiterst belangrijk is voor de kwaliteit van normen. Uiteraard om ze beter af te stemmen op de behoeften van gebruikers, maar daarmee worden deze normen ook meer geschikt voor andere deelnemers, met name voor bedrijven.

Gratis

Recent onderzoek van de leerstoel standaardisatie en normalisatie van de Erasmus Universiteit geeft aan dat innovatie bij bedrijven toeneemt als zij in de commissie een grote verscheidenheid aan andere deelnemers ontmoeten. Als de bedrijfsdeelnemers dit goed snappen zijn ze wellicht soms ook bereid zelf meer te betalen zodat de vakbond gratis mag meedoen. Maar dat moet dan per commissie worden bepaald. Voor het Nederlands Normalisatie-

instituut (NEN) maakt dat niet uit, als het geld maar binnenkomt. Door niet meer mee te willen doen plaatst de vakbeweging zichzelf buitenspel. Dan wordt het belang van werknemers minder goed behartigd. De keuze getuigt daarom van minachting voor de vakbondsleden en van gebrek aan besef van het strategisch belang van normalisatie. Aan besef hoe de tijden. De vakbeweging zou ook moeten beseffen dat de wereld is veranderd en dat normalisatie

**“ VAKBONDEN
PLAATSEN ZICHZELF
BUITENSPEL DOOR
NIET MEE TE DOEN”**

daarin een meer prominente plaats krijgt - tenzij we het laten afweten. De crisis leert dat het ongebreidelde kapitalisme heeft afgedaan. We kunnen de maatschappij dus niet overlaten aan het bedrijfsleven alleen. Van de weeromstuit komt dan de vraag aan de overheid om in te grijpen en voor ons allen te zorgen. Maar overheden geven telkens teveel uit en stapelen schuld op schuld stapelen, dus daar ligt de oplossing ook niet. Bovendien: concentratie van macht bij de overheid leidt tot machtsmisbruik en het uiterste van een geleide economie werkt aantoonbaar ook niet. Waar ligt de oplossing dan wel? In het heruitvinden van het Rijnlandse model, waarin een verscheidenheid aan maatschappelijke groeperingen

samenwerkt aan oplossingen die acceptabel worden juist doordat ze gezamenlijk worden ontwikkeld. Normalisatie is dus een kerninstrument voor de nieuwe maatschappijvorm die we nodig hebben. De vakbeweging kan daarbij niet worden gemist. Het bericht van de vakbeweging suggereert dat het werknemersbelang alleen over arbeidsomstandigheden zou gaan. Dat is te beperkt gedacht.

Gezond functioneren

Werknemers hebben er ook belang bij dat bedrijven en andere maatschappelijke organisaties gezond functioneren en daarvoor is normalisatie bij uitstek een instrument. Maar er zijn daarnaast andere, meer specifieke, belangen voor werknemers waar de vakbond al niets mee deed en die nu compleet buiten zicht raken. Het grootste belang zie ik in het transparant maken van verzekeringen, in het bijzonder pensioenverzekeringen. Normen kunnen het gemakkelijker maken om van werkgever te wisselen en het kan het voor toezichthouders eenvoudiger maken om toezicht te houden op pensioenfondsen. Hier is een 'Nieuwe Aanpak' mogelijk: normalisatie in combinatie met wetgeving. Dit is bij uitstek een gebied waar de vakbeweging het voortouw zou moeten nemen. Kortom, ik hoop dat de vakbonden tot het inzicht mogen komen dat hun inbreng in normalisatie echt nodig is.

Dr.ir. Henk J. de Vries
Universitair hoofddocent standaardisatie en normalisatie Rotterdam School of Management

